

Educatief programma baby's & peuters

2011-2012

de bblthk...

Leesplezier ter bevordering van taalontwikkeling

Inhoudsopgave

• Voorlezen niet alleen omdat het leuk is	3
• De bblthk neemt het Voortouw	4
• Projecten in de groep	6
• Groepsontvangsten in de bibliotheek	11
• Vertelplaten	11
• Instellingsabonnement	13
• Presentaties en workshops	13
• Collecties	14
• Nationale voorleesdagen	15

Voorlezen niet alleen omdat het leuk is

Kinderen en volwassenen genieten van voorlezen. Maar voorlezen is niet alleen een leuke activiteit, er is ook gebleken dat kinderen van voorlezen veel leren. Boeken en verhalen nodigen uit tot praten. Door samen een boek lezen en hierover te praten maakt u contact met het kind en het geniet van de aandacht. Verhalen uit prentenboeken helpen het kind zichzelf en de wereld om zich heen te begrijpen en prikkelen de fantasie.

Voorlezen is belangrijk voor de ontwikkeling van de taal en het denken van jonge kinderen. Hierdoor wordt het taalaanbod groter en gevarieerder, zij krijgen door de 'boekentaal' een ruimere woordenschat. Zij horen een andere taal dan de 'spreektaal'. Daarbij maken zij kennis met de geschreven taal, waardoor de ontluikende geletterdheid in gang wordt gezet.

De leesbevorderingsprogramma's voor het jonge kind zijn gericht op de ontwikkeling van een 'voorleesroutine'. Jonge kinderen zouden dagelijks, liefst op gezette tijden, moeten worden voorgelezen, zowel thuis als in de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf. Onderzoek heeft aangetoond dat veel voorlezen aan jonge kinderen van groot belang is in het voorkomen van onderwijsachterstanden.

Maar vooral gaat het bij voorlezen om het plezier in het luisteren naar een verhaal en het kijken naar een prentenboek, de gezamenlijke beleving. Dat is in al onze projecten en activiteiten het uitgangspunt.

Het bereiken van de doelstellingen van leesbevordering is voor een groot deel afhankelijk van het enthousiasme en het voorbeeldgedrag van ouders en opvoeders, van het leesklimaat of de leescultuur bij instellingen en thuis. Het is zaak kinderen een rijke leesomgeving te bieden.

Hierin ligt een taak zowel voor het bibliotheekwerk als voor de peuterspeelzalen en de kinderopvang. Een samenwerking ligt hier voor de hand. Met dit programma denken wij mogelijkheden te bieden om dit nog beter vorm te geven.

José Tammer, Specialist Educatie
0317-466883/06-37002908
jose.tammer@bblthk.nl

De bblthk neemt Het Voortouw

De bblthk beschouwt de ontwikkeling van een programma gericht op 0 tot 4 jarigen, hun ouders/verzorgers en de instellingen, die werken met deze doelgroep als een van haar kerntaken. Hierbij is gekozen voor het concept van Het Voortouw; leesbevordering als onderdeel van taalstimulering. Binnen dit concept worden projecten, activiteiten en materialen aangeboden in samenhang.

Voor de lange termijn

Het Voortouw is een structureel longitudinaal concept. Met *longitudinaal* wordt bedoeld dat het programma over een langere periode wordt aangeboden. Voor de eerste vier levensjaren moet er een structureel programma beschikbaar komen, want continuïteit in leesbevordering en taalstimulering is van groot belang. Het is aangetoond dat samenhang en herhaling meer effect hebben dan eenmalige losstaande projecten.

Het Voortouw wordt aangeboden als voorloper van De Rode Draad, ons programma voor het basisonderwijs. Hiermee wordt een leesbevorderingsprogramma aangeboden in een doorgaande lijn van 0 tot en met 12 jaar.

Het Voortouw richt zich op 4 pijlers:

I Lokale samenwerking bij leesbevordering / taalstimulering

Alle instellingen die werken met kinderen van 0-4 jaar en hun ouders zijn gericht op het voorkomen van taalontwikkelingsachterstand. Iedere instelling heeft vanuit haar eigen discipline belang bij een samenwerking op dit gebied. Zo krijgen kinderen en ouders / verzorgers, vanuit de verschillende instellingen, dezelfde boodschap over het plezier in boeken, het belang (voor)lezen en praten met je kind, ter bevordering van de taalontwikkeling.

II Leesbevorderings- / taalstimuleringsactiviteiten op het consultatiebureau, peuterspeelzaal, kinderdagverblijf.

De bblthk biedt projecten en materialen ter ondersteuning van activiteiten binnen de verschillende instellingen. Hierbij werkt de bblthk vraaggericht. De projecten sluiten aan bij de thema's uit het programma van de instellingen in een doorgaande lijn.

III Leesbevorderings- / taalstimuleringsactiviteiten in de bibliotheek.

Alle peuters en hun ouders / verzorgers moeten kennismaken met de bibliotheek. Jaarlijks worden peuters en ouders uitgenodigd voor een bezoek aan de bibliotheek voor een speelse kennismaking met een prentenboek en met de bblthk. Tijdens de Nationale Voorleesdagen is er een gevarieerd programma, waarin het voorlezen centraal staat.

IV Informatie voor ouders / verzorgers en professionals.

Het is belangrijk dat de professionals goed op de hoogte zijn van het belang van het voorlezen ten behoeve van de taalstimulering en daarmee de achterliggende ideeën bij de Voortouwprojecten. De handleidingen bij de projecten biedt hen de gelegenheid zich goed voor te bereiden en geeft les- en verwerkingssuggesties. Daarbij is het goed dat zij weten wat de bibliotheek te bieden heeft in het samenwerkingsnetwerk en wat zij ouders en peuters te bieden heeft. Er worden folders verstrekt die het voorleesplezier benadrukken en er wordt advies gegeven over het gebruik van materialen en boeken.

Projecten in de groep

Alle projecten passen binnen het concept van het leesbevorderings- én taalstimuleringsprogramma Het Voortouw en zijn ontwikkeld voor de baby- of peutergroep. In de projecten staat het plezier in het kijken naar een prentenboek en luisteren naar het verhaal centraal.

Alle projecten bevatten prentenboeken, attributen en een handleiding met waar nodig suggesties om het boek interactief aan te bieden. De suggesties zijn gebaseerd op de richtlijnen van VVE taallijn. Het biedt taal en verwerkingsactiviteiten

Prijs: € 12,50 voor een uitleenperiode van 5 weken.

Van Top tot teen

Thema: het lichaam

Kinderen ontdekken aan de hand van het uitklapboek Van top tot teen van Guido van Genegten de namen en functies van verschillende lichaamsdelen. Uitgeklaapt is het boek te gebruiken als meetlat.

Ieder dagdeel wordt een nieuwe bladzijde van het uitklapboek getoond. Iedere dag wordt het kind op de afbeelding groter en komt er een nieuw lichaamsdeel tevoorschijn.

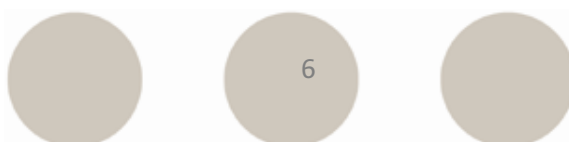

Tellen met muis Jelle

Thema: Tellen

Dit project is gebaseerd op het prentenboek *Tellen met muis Jelle* van Betsy Sluyzer en Pauline Oud.

Muis Jelle helpt haar vriendjes tellen van 1 t/m 5. Muzikaal ondersteund met een bij dit verhaal geschreven liedje op cd. Het gebruik van het vertelkastje (Kamishibai) geeft een extra dimensie aan het voorlezen en door de grote platen is het uitstekend te gebruiken in de groep.

Nellie en Cezar

Thema: Tegenstellingen

Uitgangspunt van het project is het boek *Dik en dun en ...* van Ingrid Godon.

Hierin komen vier tegenstellingen aan de orde:

Open-dicht,

Groot-klein,

Vol-leeg,

Nat-droog

De materialen bieden de mogelijkheid het boek interactief aan te bieden.

Dit wordt in de handleiding uitgewerkt op een wijze die aansluiting mogelijk maakt bij het taalstimuleringsprogramma Piramide.

Kleine muis zoekt een huis

Thema: Groot en klein, In en Uit

Dit project is gebaseerd op het prentenboek *Kleine Muis zoekt een huis* van Petr Horáček.

Kleine muis ziet vanuit haar holletje een knots van een appel liggen. Jammer genoeg is de appel veel te groot voor haar huisje, dus gaat zij op zoek naar een groter onderkomen. Onderweg neemt ze af en toe een hapje van de appel, want van zoeken krijg je honger. Nergens kan Kleine Muis komen wonen: niet in het hol van de mol, het konijn, de das en zeker niet in het hol van de beer. Vermoeid van het lopen ziet ze opeens een ideaal holletje waar zichzelf én de appel (of wat daar nog van over is) precies in passen. Tevreden klimt ze in haar eigen bedje en valt meteen in slaap.

Kleine Kangoeroe

Thema: Groot en klein

Het project is gebaseerd op het prentenboek *Kleine kangoeroe* van Guido van Genechten.

Kleine Kangoeroe wordt te zwaar, maar wil niet uit de buidel. Moeder Kangoeroe laat zien hoe mooi die wereld buiten haar buidel is, maar Kleine Kangoeroe vindt het fladderen van vlinders, stampen van olifanten en het zwieren van apen stom. De rennende giraffen zijn al aantrekkelijker en als ze een andere Kangoeroe springend ziet, wil ze dat ook en springt uit de buidel.

In de handleiding vindt u suggesties om het boek te introduceren bij de kinderen. Het verhaal bevat een prachtig bewegingselement. Dit onderdeel is in samenwerking met NISB (Nederlands instituut voor Sport en Beweging) uitgewerkt.

Dottie's eieren

Thema: Lente

Met dit project kunt u het boek *Dottie's eieren* van J. Sykes prachtig verbeelden voor peuters.

Kip Dottie is zo trots op haar eerste nest eieren, dat ze iedereen erover moet vertellen. Ze gaat bij de andere dieren langs: eend, varken, schaap, hond en koe, maar die hebben het allemaal druk met hun jongen. Ze gaat weer op haar eieren zitten. Als er plotseling barsten in de eieren komen, schrikt ze, maar dan komen de kuikentjes te voorschijn. Heel trots en blij loopt ze over het erf en alle dieren komen kijken.

De Boekenbroek

Thema: Kleding

In dit project staat het prentenboek *Nieuwe kleertjes voor Boelie Beer* van Betty Sluyzer en Leen van Durme centraal.

Met behulp van een bijzondere 'boekenbroek' worden prentenboeken met het thema 'kleding' op een aantrekkelijke manier geïntroduceerd. In de handleiding vindt u onder meer suggesties voor de introductie van dit product, diverse voorleestips en creatieve verwerkingsactiviteiten.

Kikker in het kinderdagverblijf

Thema: Kennismaken met bekende boekfiguren

Het verhaalfiguurtje Kikker van Max Velthuis behoort tot de klassiekers Baby's, dreumesen en peuters maken kennis met Kikker en zijn vriendjes. Met dit project kan in het kinderdagverblijf thematisch worden gewerkt met o.a. een wandkleed, vingerpoppetjes en reuzeprentenboek

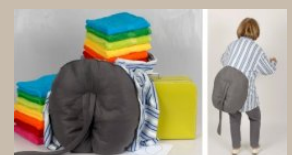
In de handleiding vindt u naast suggesties bij de genoemde boeken voor dreumesen en peuters is er speciale aandacht voor baby's en boeken.

Wiebellenboogie

Thema: kunst / muziek

Dit project is gebaseerd op *De Wiebellenboogie* van Guido van Genechten het Prentenboek van het Jaar 2010.

Het wordt een dolle bende als papa voor de kinderen zorgt. Alles haalt hij uit de kast. En dat wordt natuurlijk een enorme bende. Mama is er niet ... hoe reageert zij als ze thuiskomt? Papa en de kinderen hebben dé oplossing: ze dansen de wiebellenboogie!

Fiet wil rennen NIEUW

Dit project is gebaseerd op het boek *Fiet wil rennen* van Bibi Dumont Tak

Struisvogel Fiet is dol op rennen. Hij laat zich niet tegenhouden door de storm, al komt hij niet vooruit. Hij slaat de uitnodigingen van andere dieren om te drijven, kruipen, kronkelen, vliegen, zwemmen en schuilen af. Fiet wil rennen!

Dit project biedt aantrekkelijke materialen en voldoende aanknopingspunten voor interactie met peuters. Daar hoort ook een Fiet-lied bij.

De straat van Muis NIEUW

Thema: Kleur en Vorm; Tellen; Winkels

Muis is een bekend populair verhaalfiguurtje gecreëerd door Lucy Cousins.

Met dit project maken de kinderen kennis met Muis, de straat waar ze woont en de vriendjes die ze heeft. Peuters ontdekken dat Muis ook van feestjes houdt en zich graag verkleedt.

Het project richt zich op de jongste peuters vanaf ongeveer 2 jaar. Door voorlezen, het samen bekijken van prentenboeken en er over praten komen kinderen actief en passief met taal in aanraking. In het project wordt het verhaalfiguurtje Muis tot leven gebracht zodat peuters die met het project gewerkt hebben er een vriendje bij hebben.

Groepsontvangsten in de bibliotheek

Jaarlijks ontvangt de bblthk groepen peuters in de bibliotheek. Hierbij staat het voorlezen centraal. We verzorgen een programma rond het prentenboek van het jaar, dat in januari / februari centraal staat tijdens de Nationale Voorleesdagen. In 2012 is dat het boek

Mama kwijt van Chris Haughton

Kleine uil valt al slapend uit het nest en landt op de zachte bodem van het bos. Eekhoorn helpt hem zoeken naar zijn mama.

De peuters worden ontvangen in een sfeervol aangeklede bibliotheek waarbij het boek op een interactieve wijze wordt voorgelezen met behulp van het vertelkastje, een digitaal prentenboek of een vertelafel.

De peuterspeelzalen ontvangen jaarlijks een uitnodiging voor de groepsbezoeken.

Prijs: Gratis

Vertelplaten

De Kamishibai komt oorspronkelijk uit Japan. Daar ging de verhalenverteller met een houten verteltheatertje achterop zijn fiets de dorpen langs. In Nederland heet de Kamishibai vertelkastje en is nu in het onderwijs een middel om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Het vertelkastje biedt de mogelijkheid om een verhaal te vertellen in plaats van voor te lezen aan de hand van grote vertelplaten. U hebt de handen vrij.

Het vertelkastje is een klein draagbaar houten koffertje dat u kunt uitklappen. Het ziet eruit als een theatertje. U kunt dit bij de bblthk bestellen in een blank houten versie waarna deze naar believen al dan niet zelf kan worden beschilderd.

Prijs blankhouten vertelkastje (koop): € 30,-

De volgende sets vertelplaten kunt u lenen

Uitleentermijn: max. 5 weken

Prijs: Gratis

Het grote billenboek - Guido van Genechten

Iedereen heeft twee billen, maar die verschillen veel van elkaar; Jos zijn billen zijn bloot als hij op zijn potje zit. Prentenboek met grote, eenvoudige schilderijen in kleur over zindelijkheidstraining. Vanaf ca. 2 jaar.

De schoenen van mama - Lucrèce L'Ecluse en Leen van Durme

Omdat Warre zijn moeder niet wil kwijtraken op de markt, let hij goed op haar schoenen, maar ineens zit er een andere mevrouw in mama's schoenen. Prentenboek met zachtgekleurde tekeningen. Vanaf ca. 3 jaar

Dikkie Dik jarig! - Jet Boeke

Dikkie Dik kan niet slapen omdat hij de volgende dag jarig is. Prentenboek met vrolijke illustraties in kleur. Vanaf ca. 2,5 jaar.

Monkie - Ingrid en Dieter Schubert

Nadat een peuter zijn speelgoed heeft verloren, gaan allerlei dieren met die aap aan de haal, totdat hij wordt gered door een poppendokter. Tekstloos prentenboek met sfeervolle platen in warme tinten. Vanaf ca. 3 jaar.

Instellingsabonnement

Alle instellingen kunnen gebruik maken van een instellingsabonnement per groep. Voor het lenen van max. 10 materialen met een uitleentermijn van 6 weken. Helaas is er geen mogelijkheid de uitleentermijn te verlengen.

Met dit abonnement kunt u gratis jeugdboeken lenen. Voor de overige materialen wordt het gebruikelijke leengeld in rekening gebracht.

Het is mogelijk om vooraf materialen te reserveren. De reserveringskosten zijn € 0,50 per titel.

Prijs: € 22,- per abonnement

Presentaties en workshops

Om ouders te attenderen op het belang van voorlezen en lezen kan er door een gespecialiseerde medewerker van de bibliotheek een workshop of informatieavond worden verzorgd voor ouders en/of groepsleid(st)ers. De inhoud wordt in overleg bepaald.

Hierbij worden boeken en andere media gepresenteerd en er wordt ingegaan op de kwaliteit en het gebruik ervan. De rol van ouders en groepsleid(st)ers bij leesbevordering en de mogelijkheden van de bibliotheek komen hierbij aan de orde, geïllustreerd met bijzondere en actuele materialen.

Collecties

Alle instellingen kunnen met het instellingsabonnement collecties boeken en andere materialen lenen.

Minicollecties van de bblthk

Instellingen met een abonnement kunnen themacollecties lenen rond de volgende thema's: Ruimte , Kleur en vorm, Huis , Tellen, Kleding, Grootte, Verkeer, Water

Daarnaast kunnen er op verzoek collecties op maat worden gemaakt. Een mini collectie bestaat uit maximaal 10 materialen. U kunt deze aanvragen door het onderwerp en de doelgroep te mailen naar educatiefprogramm@bblthk.nl

Helaas kunnen wij **geen** mini collectie leveren rond het thema van de Kinderboekenweek, Sinterklaas en Kerstmis en seizoensgebonden thema's. Per abonnement kunnen hiervan maximaal 2 materialen per keer worden geleend. Voor collecties rond deze thema's zie hieronder bij Thema- /project- en jaarcollecties

Aanvraagtermijn 2 weken, uitleentermijn 6 weken, prijs € 5,50

Thema- /projectcollecties en jaarcollecties

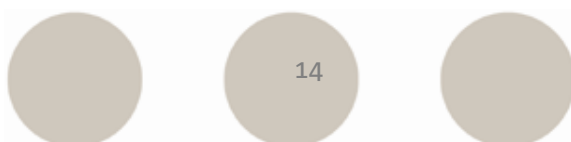
Omdat de bibliotheek vanuit haar eigen collectie niet in de vraag naar grotere collecties kan voorzien kunt u gebruik maken van de diensten van de provinciale bibliotheek serviceorganisatie:

Biblioservice, Zeelandsingel 40, 6845 Arnhem Tel. 026-3860911
www.biblioservice.nl

Zij leveren jaarlijks honderden collecties op maat en beschikken over een speciaal voor deze dienstverlening opgebouwde achtergrondcollectie.

Scholen in Wageningen kunnen rechtstreeks collecties aanvragen bij Biblioservice in Arnhem. Deze worden direct bij de scholen afgeleverd en weer opgehaald.

Let op: collecties worden geleverd zolang de voorraad strekt. Vraag ze daarom tijdig aan. Houd rekening met een aanvraagtermijn van 4 weken.

De Nationale Voorleesdagen

Mama Kwijt van Chris Haughton is gekozen tot Prentenboek van het Jaar!

Dit boek zal centraal staan tijdens de Nationale Voorleesdagen die worden gehouden

van 18 t/m 28 januari 2012

Het Prentenboek van het Jaar wordt door een jury van bibliothecarissen gekozen uit het complete aanbod van peuterboeken van het afgelopen jaar. Het boek moet vooral bruikbaar zijn in de kinderopvang, maar er wordt natuurlijk ook gelet op de samenhang tussen tekst en illustraties, de verzorging, de verhaalopbouw en het taalgebruik. De materialen van De Nationale Voorleesdagen worden gebaseerd op dit boek.

Jaarlijks organiseert de bblthk activiteiten voor peuters in het kader van de Nationale voorleesdagen. Het doel hierbij is 'het bevorderen van het voorlezen aan kinderen die nog niet leesvaardig zijn'.

Alle peutergroepen en hun ouders worden uitgenodigd voor een gezamenlijk bezoek aan de bibliotheek met als middelpunt het prentenboek van het jaar.

Over het definitieve programma tijdens de Nationale voorleesdagen ontvangt u nader bericht.

